

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЗАКАРПАТСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою
КЗ «ЗППО» ЗОР
«04» червня 2026 р.,
протокол № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. директора Комунального
закладу «Закарпатський інститут
післядипломної педагогічної
освіти» Закарпатської обласної
ради

Сивохоп Я.М.
(прізвище та ініціали)

ОВІТНЯ ПРОГРАМА

**здійснення групової супервізії педагогічних працівників
«ПРОФЕСІЙНА ПІДТРИМКА КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ:УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ТА РОЗВИТОК КОМАНДИ»**

Ужгород – 2026

Розробник: Комунальний заклад «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.

(**Січка Вікторія Іванівна**, кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради;

Опаленик Жанна Василівна, завідувач навчально-методичним кабінетом «Управління закладами освіти» Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради).

Напрями підвищення кваліфікації: надання послуги супервізії.

Розроблено на основі Типової програми: програму розроблено відповідно до Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855, та з урахуванням Плану проведення циклу професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349 (у редакції наказу МОН від 13.03.2026 № 444), для напряму «Надання послуги супервізії (ГХЗВ)».

Термін дії програми: з 01.06.2026 до 31.05.2031 року.

Рецензенти:

Галина РОЗЛУЦЬКА, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Рацюк Олеся Іванівна, методист кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми.

В умовах реалізації освітньої реформи «Нова українська школа», вибудовування системи безперервної освіти, збільшення навантаження на вчителів під час війни, інших суспільних та освітніх викликів глибокого значення набуває питання своєчасної допомоги та якісної підтримки для освітян. У законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» задекларовані поняття професійного розвитку педагогічних працівників (ст. 59 Закону України «Про освіту»), надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) (п. 2 ст. 54 Закону України «Про повну загальну середню освіту»), закладені основи для створення умов щодо розбудови інституту супервізії в Україні.

Супервізія – це комплекс заходів з надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам на добровільних засадах, що сприяє вдосконаленню їх професійної діяльності та професійному розвитку. Супервізія здійснюється на засадах людиноцентризму, доступності, відповідальності, академічної доброчесності, академічної свободи, добровільності, об'єктивності, гуманізму, демократизму, сприяння навчанню протягом життя.

Програма здійснення супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (далі – програма) розроблена з урахуванням вимог чинного вітчизняного законодавства у сфері освіти, зокрема законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами), Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом МОН від 14.06.2024 № 855, професійних стандартів за педагогічними професіями, Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 13.09.2024 № 1311 тощо.

В умовах реалізації експериментального проєкту (далі – експериментальний проєкт) щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2025 № 1439) супервізанти можуть отримати послугу супервізії після реєстрації в державній інформаційно-комунікаційній системі підтримки організації, забезпечення та реалізації професійного розвитку педагогічних та/або науково-педагогічних працівників та подання запиту щодо здійснення супервізії. Програма задає рамку здійснення супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти під час упровадження експериментального проєкту. Зміст програми спрямований на формування і розвиток компетентностей, необхідних для професійного зростання педагогічного працівника, подолання професійних труднощів, дотримання професійних стандартів та ін.

\Цільова група: керівник (директор, завідувач, начальник) ЗЗСО, заступник керівника (директора, завідувача, начальника) ЗЗСО.

Обсяг (тривалість): групова супервізія – 18 год.

Особливості реалізації програми:

Програма реалізується на засадах андрагогічного, особистісно орієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів на основі професійного досвіду педагогів, що забезпечує її практичну спрямованість.

Реалізація програми здійснюється за умови утворення групи не менше 6-ти педагогічних працівників. Графік реалізації освітнього процесу складається відповідно до форми здійснення супервізії, умов проведення, у вільний, від основної роботи, час учасників. Підвищення кваліфікації відбувається у відповідності до етапів проведення супервізії і передбачає самооцінювання супервізантом професійної діяльності, використання методів для досягнення цілей супервізії, анкетування для отримання зворотного зв'язку з надання професійної підтримки. До реалізації програми залучаються фахівці з відповідною професійною підготовкою та практичним досвідом, які пройшли навчання тренерів, супервізорів.

Супервізія складається з трьох етапів.

Перший етап – підготовчий. Супервізант здійснює самооцінювання професійної діяльності, визначає напрями професійного розвитку чи педагогічних проблем. Формується план та графік здійснення циклу супервізії, обираються методи здійснення супервізії.

Другий етап – основний. Реалізація плану здійснення супервізії за узгодженим графіком. За потреби коригування плану та графіка.

Третій етап – заключний. Анкетування супервізанта для отримання зворотного зв'язку, за потреби – для подальшого планування заходів з надання професійної підтримки та допомоги. Складання супервізором документації за результатами циклу супервізії. Звіт про здійснення супервізії.

За результатами здійснення циклу супервізії супервізор видає супервізанту свідоцтво, погоджене адміністрацією закладу освіти.

Список супервізорів.

Перейти за покликанням: <https://docs.google.com/document/d/1xiwN-l8C4GgAGfgTTre0-SElMMIE-IMG/edit>

Форма (форми) здійснення супервізії: дистанційна (у синхронному та асинхронному режимах з використанням мобільних пристроїв, інтерактивних відеоконференцій платформ для обміну повідомленнями, електронної пошти або в інший спосіб за домовленістю сторін)

Мета здійснення супервізії: здійснення комплексу заходів із професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам закладів освіти згідно з вимогами професійних і освітніх стандартів.

Завдання супервізії:

- допомога керівникам закладів освіти у визначенні професійних можливостей, управлінських потреб і труднощів, а також ресурсів і напрямів професійного розвитку;
- сприяння аналізу власної управлінської діяльності, ухвалених рішень та їхнього впливу на функціонування і розвиток закладу освіти;
- надання професійної підтримки у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень та визначенні ефективних способів розв'язання актуальних проблем закладу освіти;
- розвиток лідерських компетентностей, навичок командної взаємодії, делегування повноважень, мотивації працівників і конструктивного вирішення конфліктних ситуацій;
- сприяння впровадженню інноваційних управлінських практик і формуванню безпечного, інклюзивного та мотивувального освітнього середовища;
- запобігання професійному виснаженню керівників, розвиток навичок саморегуляції, професійної рефлексії та збереження психологічного благополуччя;
- сприяння дотриманню керівниками вимог законодавства у сфері освіти та професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти».

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

компетентність стратегічного управління персоналом (А3), компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Б1), проєктувальна компетентність (Г3), іноваційна компетентність (Д1), здатність до навчання впродовж життя (Д2)

Очікувані результати супервізії:

- поглиблене розуміння власної практики: усвідомлення педагогічними працівниками професійних можливостей, потреб і труднощів, а також віднайдення ресурсів мотивації для професійного розвитку;
- розширення досвіду використання професійних інструментів: ознайомлення педагогічних працівників з новими методиками, підходами та стратегіями для успішної професійної діяльності;
- розвиток критичного мислення та здатності до рефлексії: стимулювання педагогічних працівників до аналізу власних дій, ухвалення відповідальних рішень та пошуку нових шляхів розв'язання проблем;
- оптимізація роботи педагогічних працівників, підвищення її ефективності та досягнення кращих результатів;
- дотримання педагогічними працівниками професійних стандартів та інших нормативно-правових документів.

Система та критерії оцінювання результатів здійснення супервізії:

верифікація результатів супервізії – установлення відповідності між запланованими і досягнутими результатами циклу супервізії, проведена рефлексія професійної діяльності.

Документ про здійснення супервізії: свідоцтво про проходження супервізії.

Вартість: 1500 грн..

2. РОЗПОДІЛ ГОДИН НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ДОПОМОГИ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ (ЗДІЙСНЕННЯ СУПЕРВІЗІЇ) У СФЕРІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Форма супервізії - групова

Назва етапу	Групова (академ. годин)
Підготовчий етап	Розподіл годин на підготовчий, основний та заключний етапи супервізійного циклу здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації/ супервізор
Основний етап	
Заключний етап	
Усього	18

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Підготовчий етап передбачає ознайомлення учасників із метою, принципами, структурою та правилами проведення групової супервізії; узгодження норм конфіденційності, добровільності, професійної етики, взаємоповаги й безоцінного спілкування. Відбувається формування безпечного супервізійного простору та погодження групового контракту.

Керівники і заступники керівників здійснюють самооцінювання власної управлінської діяльності, визначають професійні можливості, потреби, труднощі та ресурси розвитку. Аналізуються актуальні управлінські виклики, пов'язані зі стратегічним управлінням закладом освіти, управлінням педагогічним персоналом, організацією командної взаємодії, забезпеченням якості освіти, упровадженню змін та ухваленням управлінських рішень.

На основі результатів самооцінювання формуються індивідуальні та групові супервізійні запити, визначаються пріоритетні питання для опрацювання. Супервізор спільно із супервізантами складає план і графік циклу групової супервізії, погоджує форми, методи роботи та очікувані результати.

Основний етап передбачає реалізацію узгодженого плану групової супервізії та опрацювання професійних запитів керівників і заступників керівників закладів загальної середньої освіти.

У процесі групової роботи здійснюються:

- аналіз складних управлінських ситуацій і професійних кейсів, представлених учасниками;
- визначення причин управлінських труднощів, зацікавлених сторін, наявних ресурсів, ризиків та можливих наслідків управлінських рішень;

- обговорення альтернативних способів розв’язання проблем і вибір доцільних стратегій управлінських дій;
- удосконалення навичок стратегічного планування, визначення пріоритетів розвитку закладу освіти та прогнозування результатів управлінської діяльності;
- розвиток лідерських якостей, навичок командної взаємодії, партнерської комунікації, надання конструктивного зворотного зв’язку та врегулювання конфліктних ситуацій;
- пошук способів впровадження інноваційних управлінських практик і ефективного управління змінами;
- визначення управлінських рішень, спрямованих на створення безпечного, інклюзивного, здорового та мотивувального освітнього середовища;
- розвиток навичок професійної рефлексії, саморегуляції, стресостійкості та запобігання професійному виснаженню керівників.

Під час основного етапу можуть використовуватися аналіз управлінських кейсів, структурована групова дискусія, рефлексивний діалог, метод критичних інцидентів, мозковий штурм, рольове моделювання, коучингові запитання, SWOT-аналіз, дерево рішень, карта зацікавлених сторін, аналіз ризиків, взаємне консультування та обмін професійним досвідом.

За результатами кожної супервізійної зустрічі учасники визначають можливі способи розв’язання професійного запиту, формулюють конкретні управлінські кроки та планують їх апробацію у практичній діяльності. За потреби план і графік циклу супервізії коригуються.

Заключний етап передбачає узагальнення та осмислення результатів групової супервізії. Керівники здійснюють повторне самооцінювання професійної діяльності, аналізують зміни у розумінні управлінської ситуації, визначають набуті професійні ресурси, ефективні управлінські інструменти та можливості їх застосування у діяльності закладу освіти.

Проводиться верифікація результатів супервізії — встановлення відповідності між запланованими й досягнутими результатами циклу. Учасники презентують напрацьовані рішення, обговорюють результати їх апробації, визначають подальші кроки професійного розвитку та вдосконалення управлінської діяльності.

На завершення проводяться групова рефлексія та анкетування учасників для отримання зворотного зв’язку щодо змісту, організації й результативності супервізії. Супервізор оформлює документацію, складає звіт за результатами циклу групової супервізії та надає рекомендації щодо подальшої професійної підтримки керівників закладів освіти.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.02.2026).
2. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 вересня 2024 року № 1349 : наказ Міністерства освіти і науки України.
3. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text> (дата звернення: 11.02.2026).
4. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 11.02.2026).
5. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 17.09.2021 № 568-21. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh-standartu-keriv.22.09.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
6. Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 13.09.2024 № 1311. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidhotovky-pidvyshchennia-kvalifikatsii-nadavachiv-posluh-z-profesiinoi-pidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-u-sferi-zah> (дата звернення: 11.02.2026).
7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 18.02.2026).
8. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 18.02.2026).
9. Про реалізацію експериментального проекту щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2025 № 1439. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-realizatsiiu-eksperymentalnoho-proektu-shchodo-zakupivli-posluh-z-pidvyshchennia-y-t51125> (дата звернення: 11.02.2026).

Основна література

1. Супервізія і супер Я : супервізійний гайдбук. Борисенко Ю., Касатова О., Стягунова О., Фільчакова Т., Шеховцова Я. Київ : УІРО. 2025. 31 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-prof-30.09.2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
2. Супервізія не ревізія : методичний poradnik / Ю. О. Борисенко, О. А. Венгловська, Г. В. Гладкова, І. М. Новик, О. О. Стягунова, О. Ф. Федоренко, Я. В. Шеховцова. Київ : УІРО, 2025. 245 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/uied-20.08.2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
3. Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти (за програмою підвищення кваліфікації тренерів-супервізорів у сфері загальної середньої освіти) : путівник для тренерів / укладачі О. Боярчук, І. Горбенко, Л. Микитюк, О. Федоренко. Київ, 2025, 84 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-15.09.2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
4. Освіта для життя. Комплексна політика для підсилення реформи НУШ : вебпортал. URL : <https://educationforlife.mon.gov.ua> / (дата звернення: 19.03.2026).
5. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності : збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О. Федоренко ; за заг. ред. І. Новик. Київ : УІРО, 2024. URL : <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).